A Budapesti Orvostudományi Egyetem I. sz. Sebészeti Klinikájának (Igazgató: Dr. Hedri Endre egyetemi tanár, az orvostudományok doktora) közleménye

A BUDAPESTI I. SZ. SEBÉSZETI KLINIKA GERONTOLÓGIAI BETEGANYAGÁNAK STATISZTIKAI KIÉRTÉKELÉSE 1948. jan. 1—1958. DECEMBER 31-ig*

PATAKY ZSIGMOND

Az átlag életkor emelkedése az orvosok egy részének figyelmét mindjobban a gerontológia tudományára irányítja. A közlemények megegyeznek abban, hogy az öregkor a maga speciális biológiai, kórélettani, psychiatriai, belgyógyászati, sebészeti, kórbonctani stb. problémái csak bizonyos fokig hasonlíthatók össze fiatalokéval, s emiatt külön elbánást követelnek az orvostudomány minden ágától. A statisztikák célja, hogy a számok tükrében megmutassák az eredményeket és felhívják a figyelmet a hiányosságokra.

Klinikánkon 1958 márciusában alakult meg a Gerontológiai-sebészeti Osztály, s az alábbi statisztikában azért szerepel 11 esztendő, hogy az utolsó év összehasonlítási alapul szolgáljon, a megelőző 10 évhez viszonyítva.

E 11 esztendő alatt klinikánkra 34 872 beteget vettünk fel, melyből 2847 volt a 65 éven felüliek száma, ami az összfelvételeknek 8,1%-át teszi ki.

Az évenkénti megoszlás a következő:

1948	112	5,2%
1949	123	4,6%
1950	171	6,5%
1951	239	7,1%
1952	275	7,6%
1953	256	7,4%
1954	283	8,1%
1955	364	10,3%
1956	270	8,7%
1957	350	10,1%
1958	400	11,0%

Láthatjuk, hogy 1948-ban a felvett betegek száma 112, az összfelvételre vonatkoztatva 5,2%, míg 1958-ban a betegfelvétel 400, azaz 11%. Számszerűen tehát csaknem négyszeresére, százalékosan több mint kétszeresére emelkedett 11 év alatt a 65 éven felüli felvett betegek száma.

Ezen idő alatt klinikánkon 21 015 műtétet végeztünk, ebből 1178-at, 65 éven felüli betegeken.

Az összműtétekre vonatkozólag százalékosan, az évenkénti megoszlást a következő táblázatról olvashatjuk le:

* A Magyar Biológiai Társaság Gerontológiai Szakosztályában elhangzott előadás.

1948	1,6%
1949	2,0%
1950	2,3%
1951	2,9%
1952	6,7%
1953	7,2%
1954	7,7%
1955	8,8%
1956	5,0%
1957	8,6%
1958	7,9%

Az acut esetek száma és évenkénti megoszlása a következő :

1948	13
1949	20
1950	18
1951	33
1952	38
1953	54
1954	41
1955	44
1956	33
1957	47
1958	42

Az acut esetek száma 11 év alatt összesen : 383, ebből exitus : 46 (12%).

A felvett baleseti betegek száma a következőképpen oszlott meg évenként :

1948	5
1949	10
1950	50
1951	56
1952	76
1953	51
1954	68
1955	70
1956	52
1957	54
1958	60

A baleseti betegek száma tehát 552, ami az összfelvételnek 19,4%-a. Ebből meghalt : 73 (13,2%).

A felvett 2847 65 éven felüli betegünk közül meghalt : 276 (9,6%). Ez a mortalitási százalék az irodalomban közölt átlag értékeknek felel meg. Az 1178 műtéti esetünkből 141-et vesztettünk el, ami 11,7%-os mortalitásnak felel meg. R. A. C. Owen 537 műtétről számol be, melyet 70 éven felüli betegeken végeztek, s az ő halálozási statisztikája 22,2%. H. R. Dudgeon statisztikájában, 123 műtétből 15,4%. G. Schreckenbach 2503, 60 éven felüli betegeknek műtéti mortalitását 11,7%-ban adja meg.

A 276 meghalt betegünk kórbonctani lelete a következő :

Cardialis decompensatio	103
Pneumonia	77
Peritonitis	31
Thrombosis-embolia	28
Commotio	27

Érdemes néhány szót szentelni e statisztikában a tumoros betegekre. Vannak szerzők, akik azt állítják, hogyha mindenki egy bizonyos magas kort megérne, valamennyien tumoros megbetegedésben halnának meg. A következő táblázat e 11 év tumoros anyagának évenkénti — százalékos — halálozási statisztikáját mutatja be :

1948	23 (20,6%),	ebből	exitus	6 (26,0%)
1949	19 (15,4%),	„	„	1 (5,3%)
1950	32 (18,6%),	„	„	4 (12,5%)
1951	48 (20,0%),	„	„	3 (6,3%)
1952	57 (20,7%),	„	„	8 (14,0%)
1953	54 (21,0%),	„	„	10 (18,5%)
1954	50 (17,8%),	„	„	10 (20,0%)
1955	65 (17,6%),	„	„	13 (20,0%)
1956	64 (23,7%),	„	„	5 (7,6%)
1957	77 (22,0%),	„	„	13 (16,9%)
1958	88 (22,0%),	„	„	15 (17,0%)

Ezekből az adatokból leolvashatjuk azt, hogy az 1948-ban felvett 65 éven felüli betegekből 23 volt a tumoros, 1958-ban a felvett tumoros betegek száma 88. Ez a csaknem négyszeres emelkedés azonban inkább az összfelvételeknek ugyanilyen arányú emelkedésével magyarázható, mert mint a táblázatból kitűnik, a százalékos emelkedés minimális. Véleményünk szerint a tumoros betegek számának világviszonylatban is kétségtelen emelkedése nem minden vonatkozásban hozható összefüggésbe az életkor kitolódásával.

Az elvégzett 1178 műtét a következőképpen oszlott meg :

Hernia	293	ebből	exitus	10
Laparotomia expl.	112	„	„	40
Resectio ventriculi	95	„	„	11
Combnyakszegezés	79	„	„	10
Colostomia	61	„	„	15
Cholecystektomia	53	„	„	2
Mamma exstirpatio	37	„	„	0
Appendektomia	35	„	„	2
GEA	30	„	„	3
Abd. sacr. exstirp.	26	„	„	3
Gastrostomia	25	„	„	3
Strumektomia	23	„	„	4
Kraske	19	„	„	0
Amput. femoris	17	„	„	1
Choledochotomia	16	„	„	3
Ileus	14	„	„	12
Nodus	11	„	„	1
Perf. ventr. et duod. sut.	10	„	„	3
Varix	8	„	„	0
Velőürszegezés	8	„	„	1

Thoracolaparotomia	6	„	„	0
Cholecystoduodenostomia	6	„	„	4
Haemicolektomia	5	„	„	1
Gastrektomia totalis	5	„	„	2
Ileotransversostomia	4	„	„	0
Nephrektomia	2	„	„	2
Abd. sacr. áthúzás	2	„	„	0
Osteotomia	2	„	„	0
Lumb. sympathektomia	2	„	„	0
Lobektomia	2	„	„	1
Pancreato-duodenektomia	2	„	„	1
Diverticulum duodeni	1	„	„	1
Papillektomia	1	„	„	0
Laminektomia	1	„	„	0
Pulmonektomia	1	„	„	0
Egyéb	164	„	„	5

Az itt felsorolt adatok mindegyike tulajdonképpen egy-egy külön dolgozat anyagát képezi. E rövid beszámolómban a kiértékelés részleteire nem térhetek ki, s a statisztikai adatoknak felsorolásával célom az volt, hogy felhívja a figyelmet arra, hogy az életkor kitolódása a mi intézetünkben is ezen rövid 11 esztendő alatt mennyire érezteti hatását és rámutassak arra, hogy ezek a számok évről évre növekedni fognak, s ezért nekünk sebészeknek fel kell készülnünk e feladatok megoldására.

IRODALOM

DUDGEON, H. R.: The Amer. Journ. Surg. *79*, No 3, 417, (1950).
OWEN R. A. C., MURPHY, A. F.: British Medical Journal *2*, No 4777, 186, (1952).
SCHRECKENBACH, G.: Zbl. für Chirurgie *84*, 1, 20—29, (1959).